

KORRALDUS

30.01.2024 nr DM-126025-12

OSAÜHINGULE BIRGER keskkonnaloa nr KL-520319 andmine

1. OTSUS

Tuginedes VeeS[1], § 191 lg 1, § 187 p 2, KeÜS [2] § 41 lg 1 p 1, HMS[3] § 35 lg 1 p 1, § 60 lg 2 ja § 61 lg 1 Keskkonnaamet otsustab:

1.1. Anda OSAÜHINGULE BIRGER (registrikood: 10579797; aadress: Juurvilja alajaam, Maetsma küla, Mustvee vald, 42112 Jõgeva maakond) tähtajatu keskkonnaluba nr KL-520319 põhjavee võtmiseks puurkaevust[4] katastrinumbriga 5942 mahus kuni 10 000 m³/a (27 m³/ööp) Nexuse (registriosa nr 3887708; katastritunnus 16401:003:0292) kinnistult Maetsma külas Mustvee vallas Jõgevamaal;

1.2 Avalikustada keskkonnaloa andmise teade väljaandes Ametlikud Teadaanded, kanda keskkonnaluba nr KL-520319 (edaspidi *keskkonnaluba*) keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS (<https://kotkas.envir.ee/>) ja teha teatavaks menetlusosalistele.

[1] veeseadus, (edaspidi *VeeS*)

[2] keskkonnaseadustiku üldosa seadus, (edaspidi *KeÜS*)

[3] haldusmenetluse seadus, (edaspidi *HMS*)

[4] VeeS § 16 järgi nimetatakse veehaardeks ehitist vee võtmiseks põhjaveekihist, seega puurkaev VeeS mõistes on veehaare.

2. ASJAOLUD

2.1 Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

OSAÜHING BIRGER esitas 04.10.2023 keskkonnaloa esmataotluse nr T/KL-1020706 ja 15.12.2023 esitatud parandustaotluse nr T/KL-1021972. OSAÜHING BIRGER taotleb keskkonnaluba põhjavee võtmiseks puurkaevust katastrinumbriga 5942 mahus kuni 10 000 m³/a

(27 m³/ööp) Nexuse (registriosa nr 3887708; katastritunnus 16401:003:0292) kinnistult Maetsma külas Mustvee vallas Jõgevamaal.

Keskkonnaamet saatis 06.10.2023 keskkonnanaloo taotluse puuduste kõrvaldamise kirja DM 126025-2. OSAÜHING BIRGER (edaspidi *taotleja*) esitas 20.10.2023 taotluse puuduste kõrvaldamise tähtaja pikendamiseks. Keskkonnaamet pikendas 24.10.2023 kirjaga nr DM-126025-4 puuduste kõrvaldamise tähtaega kuni 15.12.2023. Puuduste kõrvaldamiseks esitas OSAÜHING BIRGER 15.12.2023 parandustaotluse.

Keskkonnaamet kontrollis keskkonnanaloo vee erikasutuseks taotluse vastavust VeeS § 190 lg 1, KeÜS § 42 lg 1 ja määruse nr 56^[1] § 9 ja § 10 nõuetele ning hindas esitatud materjale piisavaks keskkonnanaloo taotluse menetluse algatamiseks.

2.2 Keskkonnanaloo taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Keskkonnaamet rakendab keskkonnanaloo andmisel avatud menetlust. Keskkonnaamet avaldas menetluse algatamise teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded 19.12.2023. Teate kohalikus või maakondlikus ajalehes võib jätta avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2). Keskkonnanaloo andmine otsustatakse hiljemalt 90 päeva jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates (hiljemalt 15.03.2024; KeÜS § 49 lg 1).

Keskkonnaamet teavitas kohalikku omavalitsust keskkonnanaloo taotluse menetlusse võtmisest ning info keskkonnanaloo taotluse väljapanemise vajaduse kohta Mustvee valla veebilehel ja küsis arvamust keskkonnanaloo taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 1) (registreeritud 18.12.2023 nr DM-126025-8).

Mustvee Vallavalitsus 09.01.2024 e-kirjaga andis teada, et puuduvad ettepanekud ja vastuväited keskkonnanaloo taotluse kohta, registreeritud 10.01.2024 kiri nr DM-126025-10. Keskkonnaamet teavitas 18.12.2023 menetlusosalisi (piirinaabreid) keskkonnanaloo taotluse menetlusse võtmisest kirjaga nr DM-126025-9 (KeÜS § 46 lg 1 p 1). Piirinaabrid ei avaldanud soovi saada infot keskkonnanaloo taotluse edasise menetluse kohta.

Keskkonnaamet teavitas 12.01.2024 keskkonnanaloo andmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis 11.01.2024 kirjaga nr DM-126025-11 menetlusosalistele arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 48 lg 1, § 49 lg 1). Keskkonnaamet määrab ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks tähtaja kaks nädalat väljapaneku algusest arvates (HMS § 49 lg 2).

Eelnõudele ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

2.3. Haldusakti andmisest teavitamine

Keskkonnaluba või keskkonnaloa andmisest keeldumise otsus toimetatakse taotlejale ja teistele isikutele, kelle õigusi keskkonnaluba või selle andmisest keeldumise otsus piirab, kätte Keskkonnaameti poolt postiga või elektroonselt (KeÜS § 58 lg 1, HMS § 25–30).

Keskkonnaamet toimetab keskkonnaloa kinnistute aadressiga: Kase, Kuivati, Kuivati alajaam, Maetsma tee, Tagavälja, Ülari ja Iisaku-Tudulinna-Avinurme tee omanikele postiga või elektroonselt.

[1] keskkonnaministri 23.10.2019 määruse nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi *määrus nr 56*)

3. KAALUTLUSED

3.1 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse keskkonnaluba ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (KeHJS[1] § 3 lg 1 p 1, p 2). Taotleja kavandatava tegevuse puhul ei ole keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) kohustuslik, kuna kavandatav tegevus ei ole olulise keskkonnamõjuga tegevus KeHJS mõistes (KeHJS § 6 lg 1). Samuti ei ole vaja anda eelhinnangut ja kaaluda *KMH* vajalikkust (KeHJS § 6 lg 23).

3.2 Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Haldusakt on õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutusvigadeta ning vastab vorminõuetele (HMS § 54).

Keskkonnaamet võttis keskkonnaloa menetlemisel aluseks haldusmenetluse eesmärgid, viies läbi menetluse võimalikult efektiivselt, lihtsalt, kiirelt ja vältides üleliigseid kulusi ja ebameeldivusi isikule (HMS § 5 lg-d 2 ja 4). Selleks, et hinnata taotletud tegevuse võimalikku keskkonnamõju ning vajalike meetmete tagamise võimalikkust, võttis Keskkonnaamet menetluse läbiviimisel aluseks esitatud keskkonnaloa taotluse ja esitatud lisainfo.

Keskkonnaluba on kohustuslik, kui võetakse põhjavett rohkem kui 150 kuupmeetrit kuus (VeeS § 187 p 2). Keskkonnaamet seab nõuded veehaardest põhjaveevõtule, määrates keskkonnaloo põhjavee võtmiseks lubatud kogused, põhjavee koguse arvestuse, põhjaveetaseme mõõtmise ja põhjavee kvaliteedi kontrolli nõuded (VeeS § 193 lg 1 p 1 ja p 3).

3.2.1 Lubatud põhjaveekogused

Põhjavee kasutuse eesmärk on töötajate pesemine ja toitlustaja söögi valmistus.

Puurkaev (5942) (puurkaevu keskkonnaregistri kood PRK0005942, veehaarde kood POH0010921) on keskkonnaregistri andmetel 28,5 m sügavune ning asub Ordoviitsiumi Ida-Viru põhjaveekogumis nr 6. Puurkaevu koordinaadid on X:6543109, Y:666371. Sanitaarkaitseala ulatus on 50 m.

Keskkonnaamet toob välja, et veehaarde sanitaarkaitseala on joogivee võtmiseks kasutatavat veehaaret ümbritsev maa- või veeala, kus vee kvaliteedi halvenemise vältimiseks ja veehaarde ehitiste kaitsmiseks on tegevust piiratud VeeS § 151 kohaselt (VeeS § 148 lg 1). Veehaarde sanitaarkaitsealal on majandustegevus keelatud, välja arvatud: 1) veehaarde ehitamine, teenindamine ja kasutamine; 2) sanitaarkaitseala hooldamine; 3) metsa hooldamine; 4) rohttaimede niitmine ja niite koristamine või äravedu; 5) õiguspäraselt ehitatud ehitise kasutamine ja muu ehitisega seonduv tegevus kavandatud viisil, kui ehitise ei põhjusta vee kvaliteedi halvenemist; 6) teadustöö tegemine (VeeS § 151 lg 2). Veehaarde sanitaarkaitsealal on lubatud: 1) keskkonnaseire; 2) keskkonnajärelevalve; 3) tervisekaitse riiklik järelevalve (VeeS § 151 lg 3).

Puurkaevust võetakse ka joogivett. Keemiliselt ja mikrobioloogiliselt koostiselt vastab puurkaevu vesi joogivee nõuetele, välja arvatud raua- ja mangaaniühendite sisaldus, mille eraldamiseks on paigaldatud veetöötlus. Puurkaevu tootlikkus on 3,33 l/s, mis võimaldaks võtta puurkaevust maksimaalselt 288 m³/ööpäevas.

Puurkaevudest lubatud põhjaveevõtu koguse määramisel lähtub loa andja avatud veekihi deebitist, kinnitatud põhjaveevaru olemasolust ning loa taotluses esitatust. Taotletav veevõtt on 10 000 m³/a (27 m³/ööp).

Põhjavee pumpamine koguses, mis ei ületa puurkaevu tootlikkust, ei too endaga eeldatavalt kaasa olulisi muutusi põhjavee tasemetes. Sellest tulenevalt tuleb vähemalt üks kord viie aasta jooksul mõõta veetaset puurkaevus usaldusväärse mõõtevahendiga stabiliseerunud veetaseme korral (staatiline veetase), näidates ära veetaseme mõõtepunkti absoluutkõrguse.

Puurkaev kuulub Ordoviitsiumi Ida-Viru põhjaveekogumisse nr 6. Põhjaveekomisjon määrab põhjaveevarud ning varud kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga (VeeS § 207 lg 1, määrus nr 55[2] § 9 lg 5). Vee erikasutusõigus tekib tähtajatu vee erikasutusloa alusel, välja arvatud juhul, põhjavett võetakse kinnitatud põhjaveevarust (VeeS § 189 lg 1 p 3). Vastaval juhul, ei anta veeluba kauemaks, kui kehtib kehtestatud põhjaveevaru (VeeS § 189 lg 3). Maetsma külas Ordoviitsiumi Ida-Viru põhjaveekogumile põhjaveevarusid kinnitatud ei ole ja seega ei piira keskkonnavalda kehtivust kinnitatud varude tähtaeg.

Seega määrab Keskkonnaamet keskkonnavalda vormis V2 „Lubatud veevõtt põhjaveehaarete

kaupa“ puurkaevu (5942) veevõtuks igas aastas kuni 10 000 m³, I kvartalis 2500 m³, II kvartalis 2500 m³, III kvartalis 2500 m³ ja IV kvartalis 2500 m³ ja ööpäevas kuni 27 m³.

3.2.2 Võetava põhjavee arvestus

Veeproovid tuleb võtta puurkaevu toorveest, proovivõtukraanist enne veepuhastusseadmeid.

Keskkonnaloaga nõutav omaseire kuulub veeuuringu alla (VeeS § 236 lg 2) ja veeuuringu teostamisel peab proovivõtja olema atesteeritud vastavas valdkonnas kehtestatud korra kohaselt, kasutama veeuuringu või joogiveeuuringu eesmärgiga sobivaid mõõte- ja proovivõtuvahendeid ning järgima asjakohast mõõtemetoodikat (VeeS § 243 lg 1). Proovivõtmiseks põhjaveest on vajalik kasutada vastavas valdkonnas atesteeritud proovivõtjat (määrus nr 53[3] § 1 lg 2 p 3).

Veeproovid tuleb analüüsimiseks viia akrediteeritud laborisse, mis on sooritanud vähemalt üks kord aastas katselaborite võrdluskatsed vähemalt määratavate näitajate osas. Vee erikasutusõiguse tasu makstakse õiguse eest võtta põhjaveekihist vett erikasutuse korras (KeTS[4] § 10 lg 1). Tasustatav vee kogus arvestatakse veearvesti näidiku järgi veekogude, puurkaevude ja vee kasutusviiside kaupa (KeTS § 32 lg 3).

Arvestades eelnevat, kehtestatakse loas nõue pidada puurkaevu taadeldud veearvesti näitude alusel võetava vee arvestust kuude kaupa. Veevõtu andmed (kuude kaupa) esitada keskkonnatasu deklaratsioonis ja veekasutuse aastaaruandes.

3.2.3 Põhjavee kvaliteedi kontrollimise nõuded

Põhjavee seire eesmärgiks on välja selgitada, kas vee erikasutaja tegevus põhjustab muudatusi põhjaveekihtide tasemetes või keemilises koostises, et vajadusel planeerida meetmeid mõju vähendamiseks.

Põhjavee kaitse eesmärk on põhjaveekogumite hea seisund (VeeS § 34). Põhjaveekogumi seisund on hea, kui selle keemiline ja koguseline seisund on VeeS § 66 lg 6 alusel kehtestatud kvaliteedinäitajate väärtuste ja koguselise seisundi määramiseks kasutatavate näitajate ning § 77 lg 4 alusel kehtestatud läviväärtuste kohaselt on hea. Keskkonnaloas määratakse põhjavee kvaliteedi kontrollimise nõuded (VeeS § 193 lg 1 p 2). Põhjavee seire näitajate määramisel on aluseks määrus nr 48[5].

Põhjaveekogumi keemilise seisundiklassi määramiseks kasutatavad kvaliteedinäitajad ja põhjavee kvaliteedi piirväärtused, põhjavee saasteainesisalduse läviväärtused, elektrijuhtivus, pH, lahustunud hapniku sisaldus, keemiline hapnikutarve, ammoniumi, kloriidide, sulfaatide ning ohtlikud ained, nitraadid ja pestitsiidide toimeained, sealhulgas nende asjakohased metaboliidid, lagunemis- ja reaktsioonisaadused (määrus nr 48 § 6 ja § 9).

Ordoviitsiumi Ida-Viru põhjaveekogumit ohustavateks saasteaineteks on:

- sulfaadid – läviväärtus 50 mg/l;
- ühealuselised fenoolid – läviväärtus 1 µg/l;
- naftasaadused – läviväärtus 20 µg/l;
- benseen – läviväärtus 1 µg/l;
- summa PAH[6] – läviväärtus 0,1 µg/l

(määrus nr 48 § 10 lg 1).

Põhjavee seire sageduse määramisel arvestab Keskkonnaamet põhjaveekogumeid ohustavaid näitajaid ning põhjavee keemilise seisundi muutuste hindamiseks vajaminevat seiretulemuste aegrida. Võttes arvesse eelpool toodud määrab Keskkonnaamet veehaardest võetava põhjavee seiratavateks näitajateks elektrijuhtivus, pH, lahustunud hapniku sisaldus, keemiline hapnikutarve, ammoonium, kloriid, sulfaat ja nitraatide seire teostamise sagedusega üks kord kolme aasta jooksul. Ühealuselised fenoolid, naftasaadused, benseen, summa PAH ja pestitsiidid sagedusega üks kord viie aasta jooksul.

3.2.4 Kaalutus veemajanduskava rakendamiseks

Keskkonnaministri 07.10.2022 käskkirjaga nr 357 „Veemajanduskavad ja meetmeprogramm lisadega“ (2022-2027) kinnitatud Ida-Eesti vesikonna veemajanduskavas 2022-2027 (edaspidi VMK) on Ordoviitsiumi Ida-Viru põhjaveekogum heas koguselises seisundis ja halvas keemilises seisundis. Riiklikku seiret põhjaveekogumite koguselise ja keemilise seisundi osas teostab Eestis Keskkonnaagentuur.

Halva keemilise seisundi näitajateks on ammooniumi, keemilise hapnikutarbe ja ühealuseliste fenoolide summa kõrged näidud, kuid inimõju kõrgete ammooniumi ja keemilise hapnikutarbe näituste osas ei ole tõendatud. Lähtuvalt pinnaveekogumite seisundist on põhjaveekogum ohustatud Ba sisalduse tõttu kusjuures Ba sisalduse seos inimõjuga on ebaselge ja vajab edasisi uuringuid.

Arvestades põhjaveevõtu koguseid ja võttes arvesse riikliku seire põhjavee koguselise seisundi hinnangut annab Keskkonnaamet keskkonnaloo põhjavee võtmiseks taotletud koguses. Juhul, kui selgub, et vee erikasutus avaldab olulist negatiivset mõju Ordoviitsiumi Ida-Viru põhjaveekogumi seisundile, on Keskkonnaametil õigus esitada ettevõttele täiendavaid tingimusi.

3.2.5 Meetmed ja nende täitmise tähtajad, mis aitavad vähendada vee erikasutuse mõju

Veehaarde ehitise nõuete täitmise meetmed on esitatud eesmärgiga säilitada olemasolev olukord ning vältida põhjavee reostamise ohtu. Tuleb tagada puurkaevu sanitaarkaitsealal kehtivate nõuete täitmine. Puurkaevu veearvesti peab olema töökorras.

Avarii korral tuleb koheselt võtta tarvitusele abinõud reostuse tõkestamiseks ja likvideerimiseks. Avariiolukorrast tuleb teavitada koheselt loa andjat ja kohalikku omavalitsust. Reostusohtriku olukorra tekkimisel informeerida ka Päästeametit. Veeloas määramata juhtudel tuleb lähtuda

kehtivast seadusandlusest.

Reovesi antakse purgimiseks üle AS-i Emajõe Veevõrk hallatavasse Avinurme reoveepuhastisse 23.11.2023 sõlmitud reovee purgimise lepingu alusel (leping esitatud keskkonnaloa taotlusega).

3.2.6 Nõuded teabe esitamiseks

Keskkonnaametile tuleb esitada loas märgitud tähtjaks põhjavee analüüsitulemused ja põhjaveetaseme mõõtmistulemused. Andmed veevõtu kohta kuude kaupa tuleb esitada vee erikasutusõiguse tasu deklaratsioonides keskkonnainfosüsteemis KOTKAS.

KeTS § 333 lg 1 järgi esitab KeTS § 31 lg 1 nimetatud isik keskkonnatasu deklaratsioonis keskkonnatasu arvutuse. KeTS § 333 lg 3 alusel on keskkonnatasu deklaratsiooni vorm ja täitmise kord kehtestatud keskkonnaministri 05.04.2011 määrusega nr 22 „Keskkonnatasu deklaratsiooni vormid ja nende täitmise ning maavaravaru kaevandamise mahu aruande esitamise kord”. Keskkonnatasu deklaratsioon esitatakse KeTS-s märgitud tähtjaks ja mahus.

Keskkonnatasu tuleb maksta Maksu- ja Tolliameti poolt avatud ettemaksukontole kvartalile järgneva kuu 17. kuupäevaks. Ettemaksukontolt maha arvestamine toimub automaatselt kohustuse tähtaja saabudes. Keskkonnatasu arvutused tuleb esitada ka juhul, kui keskkonnakasutust ei ole realselt toimunud ja see kajastub veearvesti näitude vahes.

VeeS § 195 lg 3 sätestab veekasutaja kohustuse esitada üks kord aastas veekasutuse aruanne, mis tuleb täita vastavalt keskkonnaministri 16.01.2020 määruses nr 6 „Veekasutuse aruande täpsustatud andmekoosseis ja aruande esitamise kord” esitatud nõuetele.

KeÜS § 60 lg 1 kohaselt on keskkonnaloa omajal loa kehtivuse ajal õigus loast tulenevad õigused ja kohustused täielikult või osaliselt loovutada teisele isikule. Keskkonnaloas loa omaja andmete muutmiseks peavad loa omaja ja loa taotleja esitama keskkonnaloa andjale ühise taotluse. Taotluses tuleb märkida tähtpäev, millal loa omaja andmeid muudetakse. Keskkonnaloas loa omaja andmete muutmise taotlus tuleb esitada hiljemalt kümme päeva enne nimetatud tähtpäeva saabumist.

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal seadusandlusest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima VeeS ja selle alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et seadusandlusest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale.

Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelespea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/keskkonnakaitseluba/loa-omaja-meelespea>.

[1] Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus, edaspidi *KeHJS*.

[2] Keskkonnaministri 15.10.2019 määrus nr 55 „Põhjaveevaru hindamise kord, nõuded põhjaveevaru hindamise ja hüdrogeoloogilise uuringu aruande kohta ning põhjaveevaru kehtestamise aluseks olevate andmete koosseis“ edaspidi määrus nr 55.

[3] Keskkonnaministri 08.10.2019 määruse nr 53 „Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad, proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogramm, atesteerimise kord, atesteerimistunnistuse vorm ja atesteerimiskomisjoni töökord“ edaspidi *määrus nr 53*

[4] Keskkonnatasude seadus, edaspidi KeTS

[5] keskkonnaministri 01.10.2019 määrus nr 48 „Põhjaveekogumite nimekiri ja nende eristamise kord, seisundiklassid ja nende määramise kord, seisundiklassidele vastavad keemilise seisundi määramiseks kasutatavate kvaliteedinäitajate väärtused ja koguselise seisundi määramiseks kasutatavate näitajate tingimused, põhjavett ohustavate saasteainete nimekiri, nende sisalduse läviväärtused põhjaveekogumite kaupa ja kvaliteedi piirväärtused põhjavees ning taustataseme määramise põhimõtted“, edaspidi *määrus nr 48*

[6] PAH = polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Toomas Padjus
peaspetsialist juhtivspetsialisti ülesannetes
veeosakond

Lisa: Keskkonnaluba

Teadmiseks: EDUARD KASK, Elektrilevi OÜ, LAURI LINGINEN, Mustvee Vallavalitsus,
Transpordiamet, Tulundusühistu WIRU VILI, ÜLAR KAASIK

Kairit Kriis
vanemspetsialist
Veeosakond